

ЧЕРВЕНЬ 1998 РОКУ

ПЕРЕД ГРОЮ

Світ має зуби й може вкусити, коли йому заманеться. Тріша Макфарленд дізналась про це, коли їй було дев'ять років. О десятій годині одного ранку на початку червня вона сиділа на задньому сидінні матириного «доджа каравана», вдягнута в блакитну тренувальну футболку бейсбольної команди «Ред Сокс» (із номером 36 і прізвищем ГОРДОН на спині), і гралася лялькою Моною. О десятій тридцять вона вже загубилася в лісі. Об одинадцятій силкувалась відігнати паніку і настирну думку: «Це серйозно, це дуже серйозно». Намагалась не думати про те, що загублені в лісі люди часто сильно калічаться. А іноді й помирають.

«Усе через те, що мені треба було попісяти», — думала вона... Хоча їй не дуже й кортіло, і в будь-якому разі вона могла попросити маму й Піта почекати хвилинку на стежці, поки вона зайшла б собі за дерево. Вони саме знову сварились — божечки, яка несподіванка, — і саме тому Тріша трохи відстала від них, не сказавши ні слова. Саме тому вона зійшла зі стежки за високі кущі. Їй просто треба було перепочити від

них, ото й усе. Вона втомилася слухати сварки, втомилася вдавати із себе веселу й безтурботну дівчинку, тим часом силкуючись, щоб не заверещати на матір: «То відпусти вже його! Якщо він так хоче повернутись до Малдена й жити з татом, чого б йому не дозволити? Я б сама відвезла його туди, якби мала водійське посвідчення, просто щоб нарешті жити в тиші й спокої!» А що тоді? Що сказала б її мати на це? Який би в неї був вираз обличчя? Піт теж не кращий. Він старший, йому майже чотирнадцять, і він не тупий — йому ж мало б вистачити розуму. Чому він не міг припинити сваритись? «Годі цього лайна, — ось що Тріша хотіла сказати йому (а якщо точніше, то їм обом). — Годі цього лайна!»

Їхні батьки розлучилися рік тому, і мати отримала право опіки. Піт довго й бурхливо протестував проти переїзду з передмістя Бостона на південь штату Мейн. Почасти тому, що хотів жити з татом — саме цей важіль він завжди використовував проти мами (якийсь інстинкт безпомилково підказував йому, що саме його він може увігнати найглибше й налягти на нього найсильніше), але Тріша знала, що то була не єдина причина і навіть не найголовніша. Насправді Піт прагнув забратися звідси через те, що ненавидів Сенфордську середню школу.

У Малдені він жив досить зручно. Керував комп'ютерним клубом, наче власним королівством, мав друзів — так, ботанів, але вони ходили купкою і шкільні хулігани їх не зачіпали. У Сенфорді комп'ютерного клубу не було, і він затоваришував лише з одним хлопцем, Едді Рейберном. Проте в січні Едді переїхав, також ставши жертвою розлучення батьків. Так Піт

став одинаком, до якого міг доскіпатися будь-хто. Ба більше, з нього насміхались. Він ненавидів прізвисько, яке йому дали: Піт Компудер.

Зазвичай у вихідні, коли Тріша з Пітом не їздили до батька в Малден, мати кудись їх возила. Вона зазвичай наполягала на цьому, і хоча Тріші всім серцем хотілось, аби мама від цього відмовилась — найгірші сварки траплялися саме під час таких поїздок, — вона знала, що цього ніколи не станеться. Квілла Андерсен (вона повернула собі дівоче прізвище, і можна закластись, що Піт бісився ще й через це) мала хорообрість жити за переконаннями. Якось Тріша, будучи в Малдені з татом, почула, як той говорив телефоном зі власним батьком. «Якби Квілла була під Літтл-Біггорном, індіанці програли б ту битву», — сказав тоді він. І хоча Тріші не подобалось, коли тато говорив таке про маму — їй це здавалось ганебним і дитячим, — вона не могла заперечити, що в глибині цього спостереження ховається зернятко правди.

За минулі пів року, впродовж яких стосунки між мамою й Пітом поступово погіршувались, вона возила дітей до автомобільного музею у Віскассеті, до поселення шейкерів¹ у Греї, до новоанглійського «Рослинаріума» в Норт-Віндгемі, до тематичного парку в стилі Дикого Заходу «Шестистріл» у Рендольфі, що в Нью-Гемпширі, а ще на сплав на каное річкою Сако і на гірськолижний курорт до Шугарлоуфа (там Тріша підвернула щиколотку, через що мати з батьком пізніше аж верещали одне на одного — яка радість бути розлученими, яке щастя).

¹ Релігійна громада. — Тут і далі прим. ред., якщо не зазначено інше.

Іноді, коли якесь місце Піту дуже подобалось, він давав язику перепочити. Він оголосив, що «Шестистріл» — це «для малих діток», але мама дозволила йому більшість часу провести в кімнаті з відеоіграми, тож Піт їхав додому якщо не цілком щасливим, то принаймні негасливим. І навпаки — якщо Піту не подобалось котресь із обраних мамою місць (найнижчу сходинку в рейтингу з великим відривом посідав «Рослинаріум» — дорогою назад до Сенфорда він мав неймовірно задержуватий настрій), він щедро ділився своєю думкою. «Змиритись, щоб жити мирно» — це не про нього. «І не про нашу матір», — думала Тріша. Сама вона вважала це чудовою життєвою філософією, але кожен, хто бачив її, одразу ж називав донькою свого батька. Іноді це дратувало її, але здебільшого подобалось.

Тріші було байдуже, куди їхати в суботу, і вона радо погодилася б на упорядковану дієту з парків розваг і полів для мінігольфу просто через те, що вони мінімізовували дедалі жахливіші сварки. Та її мама хотіла, щоб поїздки були повчальними — звідси й «Рослинаріум», і поселення шейкерів. Піт не збирався терпіти насильне навчання у суботу на додаток до решти його проблем і волів натомість сидіти у своїй кімнаті й грати в «Санітаріум» або «Рівен» на «маку». Раз чи двічі він висловлювався так нестримно (коротку версію тих виступів підсумовувала фраза «Це відстій!»), що мама відправляла його назад до машини й наказувала сидіти там й «опанувати себе», поки вони з Трішею не повернуться.

Тріша хотіла сказати мамі, що це неправильно — ставитись до нього, як до дитсадківця, якому треба

передихнути, — і що одного дня вони повернуться до автівки й побачать, що та стоїть порожня, бо Піт вирішив податись автостопом до Массачусетсу. Але вона, звісно, нічого такого не сказала. Самі ці суботні поїздки вже були помилкою, але мама нізащо б із цим не погодилася. Під кінець деяких екскурсій Квілла Андерсен здавалася на п'ять років старшою, ніж уранці того дня: глибокі лінії прорізали обличчя обабіч рота, а одна долоня постійно терла скроню, ніби гамуючи біль... Та вона все одно не відмовилась би від цієї програми. Тріша була в цьому впевнена. Може, якби її мати таки була під Літл-Біггорном, індіанці все одно виграли б, але жертв у тій битві було б значно більше.

Цими вихідними їхня дорога лежала до однієї не-муніципальної громади на заході штату. Через ту місцину пролягала Аппалачська стежка, прямуючи в бік Нью-Гемпшира. Напередодні мама показала їм за вечерею кілька фотографій з буклета. На багатьох знімках усміхнені піші туристи або крокували ліською стежкою, або стояли в місцях із мальовничим краєвидом, прикриваючи очі долонею і роздивляючись просторі та лісисті долини між пошарпаними часом, але досі грізними, вершинами центральної частини Білих гір.

Піт сидів за столом, випромінюючи катастрофічну нудьгу, і зиркнув на буклет лиш раз. Мама натомість не бажала помічати його показну незацікавленість. Тріша, як бувало дедалі частіше, пожвавішала й захопилась ідеєю. Останнім часом вона сама собі часто нагадувала учасницю якоїсь телегри, що аж упісатися готова від однієї думки про можливість виграти

набір безводних каструль. А як вона останнім часом почувалась? Наче клей, який утримує разом дві частинки розбитого предмета. Досить слабенький клей.

Квілла згорнула буклет і перевернула його. На звороті містилася мапа. Вона показала пальцем на звивисту блакитну лінію.

— Це траса 68. Ми припаркуємось ось на цьому майданчику. — Вона тицьнула в блакитний квадратик, а тоді повела пальцем уздовж звивистої червоної лінії. — Це Аппалачська стежка між трасою 68 і трасою 302 у Норт-Конвеї, що в Нью-Гемпширі. Цей маршрут завдовжки всього десять кілометрів, він середньої складності. Ну... оцей короткий відрізок посередині помірно складний, але не настільки, щоб нам знадобилось гірське обладнання чи щось таке.

Квілла тицьнула в інший блакитний квадратик. Піт сперся головою на руку, дивлячись в інший бік. Основою долоні він відтягнув лівий куток губ угору, ніби в зневажливому посміху. Цього року в нього почали з'являтися прищі, і нещодавно на лобі вродив новий урожай. Тріша любила брата, але іноді — наприклад, учора за столом на кухні, поки мама пояснювала маршрут, — вона й ненавиділа його. Їй хотілося сказати йому не бути таким боягузом, бо якщо говорити відверто, як казав тато, то саме в цьому й полягала проблема. Піт хотів чкурнути назад до Малдена, підібгавши свого підліткового хвостика, бо він був боягузом. Йому було начхати на маму, начхати на Трішу, начхати навіть на те, чи добре йому житиметься з татом у довгостроковій перспективі. Піту було важливо мати з ким обідати на трибунах у спортзалі. Йому було важливо, щоб коли він

заходив до класу, ніхто щоразу не кричав: «А, Компудере! Як ся маєш, гомику?»

— А на цьому паркінгу ми зійдемо зі стежки, — сказала тоді мама, або не помітивши, що Піт не дивиться на мапу, або вдавши, що не помічає. — Десь о третій годині звідси їде мікроавтобус. Він відвезе нас назад до машини. Ще за дві години ми вже будемо вдома, і якщо ви не дуже втомитесь, я повезу вас у кіно. Як вам таке?

Учора ввечері Піт змовчав, але сьогодні, дорогою із Сенфорда, він мав що сказати. Йому цього не хотілось, це було страшенно тупо, а ще він чув, що в обід задощить, і чому вони взагалі мають витратити цілу суботу на походеньки лісом у пору, коли в ньому найбільше комашні, а що як Тріша натрапить на отруйний плющ (наче йому не все одно), і так далі, й далі, і ще далі. Тринди-ринди-ринди. Він навіть набрався нахабства й заявив, що йому треба було б готуватись до підсумкових іспитів. Та, як знала Тріша, Піт за ціле життя жодного разу не вчив уроків у суботу. Мама спершу не відповідала, але, зрештою, він почав її дратувати. Це завжди було лише питанням часу. Поки вони доїхали до ґрунтового паркінгу на трасі 68, її пальці на кермі побіліли, і вона заговорила різким тоном, який Тріша легко впізнала. Мамин рівень загрози поволі змінювався із жовтого на червоний. Скидалось на те, що їм випадала дуже довга десятикілометрова прогулянка лісами західного Мейну.

Спершу Тріша намагалась відвернути їхню увагу, захоплено вигукуючи щось ретельно зімітованим голосом потенційної власниці безводних каструль, коли помічала якісь сараї, коней на пасовиську чи